

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Beknopt Verslag

VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE VERENIGDE COMMISSIES
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID,
HET ONDERWIJS,
DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE
EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW
EN VOOR DE VOLKSGEZONDHEID,
HET LEEFMILIEU
EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING
VAN

20 - 10 - 1999
ochtend

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000	:	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer
QRVA	:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA	:	Handelingen (Integraal Verslag)
BV	:	Beknopt Verslag
PLEN	:	Plenum vergadering
COM	:	Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000	:	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA	:	Questions et Réponses écrites
HA	:	Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA	:	Compte Rendu Analytique
PLEN	:	Séance plénière
COM	:	Réunion de commission

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

INHOUD

VERENIGDE COMMISSIES VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW EN VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING – C 020

INTERPELLATIES EN VRAAG

– Interpellaties van de heer **Koen Bultinck**, mevrouw **Frieda Brepoels**, en de heer **Hubert Brouns** tot de minister van Landbouw en Middenstand over rioolslib in veevoeder (nrs 51, 55 en 98)

Sprekers : **Koen Bultinck**, **Frieda Brepoels**, **Hubert Brouns**, **Jaak Gabriëls**, minister van Landbouw en Middenstand 5

– Vraag van mevrouw **Frieda Brepoels** tot de minister van Landbouw en Middenstand over een tweede besmettingsbron in de dioxinecrisis (nr. 202)

Sprekers : **Frieda Brepoels** en **Jaak Gabriëls**, minister van Landbouw en Middenstand 8

VERENIGDE COMMISSIES
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID,
HET ONDERWIJS,
DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE
EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW
EN VOOR DE VOLKSGEZONDHEID,
HET LEEFMILIEU
EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

OPENBARE VERGADERING

WOENSDAG 20 OKTOBER 1999

OCHTEND

VOORZITTERS :

de heer **Jos ANSOMS** en mevrouw **Yolande AVONTROODT**

De vergadering wordt geopend om 9.36 uur.

—

INTERPELLATIES EN VRAAG

RIOOLSLIB IN VEEVOEDER

– *Interpellatie van de heer Koen Bultinck tot de minister van Landbouw en Middenstand over "rioolslib van slachthuizen in veevoeder" (nr. 51)*

– *Interpellatie van mevrouw Frieda Brepoels tot de minister van Landbouw en Middenstand over "de onwettige slibverwerking in veevoeder bij Rendac en andere bedrijven" (nr. 55)*

– *Interpellatie van de heer Hubert Brouns tot de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en tot de minister van Landbouw en Middenstand over "de verwerking van afval van slachthuizen en slibverwerking in veevoeder" (nr. 98)*

De heer **Koen Bultinck** (VL. BLOK) : Tot 31 mei 1999 verwerkte de firma Rendac tonnen rioolslib in veevoeder. Korte tijd later hoorden we dat deze toestanden ook in Frankrijk bestonden. Jarenlang werden deze geruchten in België echter ontkend. De firma Rendac had nochtans de overheid reeds hoogte gebracht van dit probleem. Waarom werd dit zo lang gedoogd ?

Verder wil ik de minister ondervragen betreffende de externe audit gehouden door Price Waterhouse Coopers. Hun studie wees uit dat er nog steeds heel wat schort aan de inspectie van de voedselketen. Was de vermelde studie niet aanwezig op het kabinet van de minister bij de overdracht ?

Volgens de directeur van Rendac werden alternatieven gezocht voor de verwerking van slibafval. Daarvoor werd een oplossing gevonden in 1999, terwijl deze praktijk al sedert 1987 verboden is. Intussen verscheen een studie van de KUL die aanvoert dat slib van waterzuivering zeer voedzaam is en geschikt voor verwerking in veevoeder. Is het ook geweten of dit slib giftig is ? Is er onenigheid tussen wetenschappers ?

Intussen zou de minister met zijn Vlaamse collega Dua de overlappingen willen aanpakken. Wil de minister een eind maken aan de onduidelijke bevoegdheidsverdeling door herfederalisering ? Hoe zit het met de Europese coördinatie ?

Voor het Vlaams Blok zou herfederalisering onaanvaardbaar zijn. De voedselcrisis heeft het falen in het overheidsapparaat aangetoond.

Wij menen dat een snel en efficiënt beleid op Belgisch niveau onmogelijk is.

Waarom kwam het nieuws van de verwerking van riool-slib in veevoeder pas na twee jaar aan het licht ? Waarom heeft het eveneens zolang geduurd vooraleer er nagedacht werd over mogelijke oplossingen voor dit probleem ?

Welke beleidsmaatregelen kan de minister nemen om ervoor te zorgen dat dergelijke praktijken in de toekomst worden vermeden ? Is er daaromtrent overleg geweest met de gemeenschappen ? Zijn er mogelijkheden om de ongezonde monopoliepositie van de firma Rendac te doorbreken ? Kunnen de berichten over een herbesmetting door Rendac worden bevestigd ?

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU-ID) : Enkele weken geleden hebben we een interpellatieverzoek ingediend. Toen doken opnieuw ernstige problemen op in verband met de voedselketen. Bij Rendac werd slibafval uit slachthuizen en ander slib verwerkt in veevoeder. Het ministerie van Landbouw was hiervan op de hoogte. Dit werd bevestigd door de heer Baert van de milieu-inspectie. Zonder de dioxinecrisis zouden deze praktijken niet eens aan het licht gekomen zijn.

Rendac zegt dat ze dit deed omdat er geen andere oplossing voorhanden was. Zal de minister het bedrijf een sanctie opleggen en, zo ja, welke ? Het kan niet dat men dergelijke overtredingen door de vingers ziet omdat

men geen oplossing heeft voor het probleem. Bij Rendac gaat het om 5000 ton per jaar. Bij andere bedrijven zouden dezelfde praktijken bestaan.

Waarom heeft de minister zijn brief van 14 september niet herroepen en Europa correct ingelicht over de stand van zaken ?

De minister verzekerde op 20 september dat dergelijk vuil niet meer in onze voedselketen terecht zou komen. Welke maatregelen heeft hij in dit kader genomen ?

Welke oplossingen bestaan er voor de verwerking van het afvalslib ? Welke controlemechanismen zullen er worden gebruikt voor de verschillende afvalverwerkende bedrijven ?

De vrees bestaat dat na de dioxinecrisis dezelfde praktijken weer de kop zullen opsteken.

Is de huidige minister op de hoogte van de controlesresultaten, in tegenstelling tot zijn voorganger ? De verschillende overheden hebben in hun controletaak gefaald. Wanneer zal het Federaal Agentschap worden opgestart ? Klopt het dat minister Dua en de federale minister niet beschikten over de studie van Price Waterhouse Coopers ?

Een maand later stellen we vast dat er nog steeds geen ontwerpen ingediend zijn betreffende het Federaal Agentschap en de afwikkeling van de dioxinecrisis.

De heer **Hubert Brouns** (CVP) : De commissie dierlijk afval binnen het ministerie van Landbouw, die al bestaat sedert 1995, heeft het regelmatig over de verwerking van slibafval.

De minister van Landbouw schreef op 14 september in een brief aan de Europese Commissie dat in ons land geen slibafval wordt verwerkt in veevoeder. Heeft de commissie hem geïnformeerd ? Wat heeft hij met die informatie gedaan ? Heeft hij zijn brief aan de Europese Commissie herroepen ?

Hoe is de toestand inzake de verwerking van slibafval in de ons omringende landen ? Welke initiatieven worden terzake op Europees niveau genomen ?

Minister **Jaak Gabriëls** (*in het Nederlands*) : De berichtgeving op de VRT-nieuwsdienst ging over feiten uit het verleden. Er werd dus geen informatie achtergehouden. De bevoegde diensten hebben vastgesteld dat er in de firma Rendac inderdaad onwettige praktijken hebben plaatsgevonden.

Sinds 1 mei 1999 heeft de firma Rendac geen extern slib meer in veevoeder verwerkt. De controlediensten heb-

ben goed werk geleverd. Het is echter niet haalbaar om deze diensten te verplichten van elke stap verslag uit te brengen.

Bovendien ligt de verantwoordelijkheid bij verschillende niveaus. De verwerking van afvalstoffen is de bevoegdheid van de Vlaamse overheid. Eens deze stoffen verwerkt zijn tot veevoeder wordt dit een federale aangelegenheid. De federale overheid schuift de verantwoordelijkheid niet van zich af. Er zal met de drie gewesten worden samengewerkt om tot een protocol te komen voor een efficiënte controle en besluitvorming.

Het Federale Agentschap moet hierop een antwoord bieden in de toekomst. Het wetsontwerp werd inderdaad nog niet ingediend in het Parlement. Het advies van de Raad van State somde talrijke bezwaren op. Er werden inspanningen gedaan om aan deze bezwaren tegemoet te komen. Vrijdag wordt dit ontwerp besproken in de Ministerraad na overleg met de gewesten. Dan wordt het ontwerp ingediend in de Kamer. Het is de bedoeling dat dit Agentschap vanaf 1 januari 2000 operationeel zou worden.

Het is niet mijn bedoeling landbouw te herfederaliseren. Voor mij kunnen alle landbouwbevoegdheden naar de gewesten gaan, dat is nu echter niet aan de orde.

Deze regering wil de voedselkwaliteit van de origine tot de consument onder controle houden.

Bij Rendac wordt geen veevoeder meer geproduceerd. Van daaruit is dus geen herbesmetting mogelijk. De monopoliepositie van Rendac is ongezond. Ik hoop dat het bedrijfsleven initiatieven zal nemen om dit monopolie te doorbreken. De overheid moet op dit vlak geen initiatieven nemen.

De berichtgeving over mijn brief van 14 september aan de Europese Commissie is onjuist. Door de administratie werd een eerste antwoord geformuleerd. Vervolgens heb ik verschillende verduidelijkingen geformuleerd.

We zouden allemaal weet kunnen hebben van de externe audit. Ook ik was hiervan op de hoogte.

De crisis is ten einde. De afhandeling ervan is evenwel nog volop aan de gang. De financiële vergoedingen moeten inderdaad nog worden doorgevoerd. Het vermelde advies van de Raad van State over het wetsontwerp is pas sinds gisteren in ons bezit. Wij zullen onmiddellijk werk maken hiervan. De uitbetaling van de schadevergoedingen zal immers onmiddellijk na de goedkeuring van de wet plaatsvinden. De stocks van besmet vlees die nu nog bestaan, zullen volledig worden vernietigd.

De controlemechanismen zullen er in de toekomst voor zorgen dat vervuiling van veevoeder niet meer mogelijk is.

De heer **Koen Bultinck** (VL.BLOK) : De minister heeft geprobeerd ons gerust te stellen inzake de kwaliteit van onze voeding. Ik heb ook acht genomen van zijn voornemen om de landbouwbevoegdheden niet opnieuw te federaliseren en van zijn wens om deze bevoegdheid eerder te defederaliseren.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU-ID) : Ik heb de indruk dat de minister nog niet gezegd heeft of hij van plan is een sanctie op te leggen aan Rendac. We weten ook niet waar het slibafval sedert 1 juni 1999 naar toe gaat. De minister heeft het ook alleen over Rendac, maar niet over de andere bedrijven. Hij zegt dat er in het verleden geen enkel probleem heeft bestaan voor de volksgezondheid. De minister had weet van de audit. Ik heb nochtans niet de indruk dat die audit aan de basis ligt van het Federale Agentschap. Dat betreurt ik, want de audit bevatte veel bruikbare elementen.

De heer **Hubert Brouns** (CVP) : De minister stelt ons gerust wanneer hij vertelt dat de externe audit wordt gebruikt bij onder andere het voorontwerp van het Federaal Agentschap. Ook de besluiten van de commissie van de Volksgezondheid van de vorige zittingsperiode zouden mee aan de basis moeten liggen van het voorontwerp. We kijken vol verwachting uit naar het resultaat.

Minister **Jaak Gabriëls** (*in het Nederlands*) : Ik zal mij niet verzetten tegen de overheveling van landbouwbevoegdheden. Ik ga daar echter nu geen werk van maken.

Sancties zijn onze bevoegdheid niet. OVAM kan optreden, de gewesten zijn bevoegd.

Het ministerie van Landbouw heeft rekening gehouden met de audit bij de opstelling van het wetsontwerp over het Federaal Agentschap voor de voedselveiligheid.

Bij het overleg met de gewesten zal ook de Commissie dierlijk afval ter sprake komen. Wij willen goede afspraken om tot een efficiënte controle te komen.

De **voorzitter** : Drie moties werden ingediend.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Frieda Brepoels (VU-ID), de heer Hubert Brouns (CVP) en mevrouw Annemie Van de Casteele (VU-ID). Ze luidt als volgt :

"De Kamer,

gehoord de interpellatie van mevrouw Brepoels en de heer Brouns in verband met de onwettige slibverwerking in veevoeder bij Rendac en andere bedrijven,

gehoord het antwoord van de regering,

vraagt aan de regering :

1) – op korte termijn efficiënte overleg- en controlestructuren op te zetten tussen de federale overheid en de gewesten ;

– de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gewesten op het vlak van landbouw, volksgezondheid en milieu volledig uit te klaren en een voorstel tot maximale overdracht van bevoegdheden van de gewesten te bespreken op de Costa.

2) dringend een realistische timing uit te werken voor de invoering van het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Koen Bultinck (VL. BLOK). Ze luidt als volgt :

" De Kamer,

gehoord de interpellaties van mevrouw Frieda Brepoels en van de heren Koen Bultinck en Hubert Brouns en het antwoord van de minister,

vraagt de regering :

1) dringend werk te maken van een ernstige controle op onze voedselketen ;

2) snel werk te maken van de overdracht naar de gewesten van de landbouwbevoegdheid om alzo te komen tot homogene bevoegdheidspakketten."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Henk Verlinde (SP), Stef Goris (VLD), Robert Denis (PRL FDF MCC), Claude Eerdeken (PS), mevrouw Michèle Gilkinet (Ecolo-Agalev) en mevrouw Leen Laenens (Agalev-Ecolo).

Over deze moties zal later in plenaire vergadering worden gestemd.

De bespreking is gesloten.

TWEDE BESMETTINGSBRON IN DE DIOXINECRISIS

Vraag van mevrouw Frieda Brepoels tot de minister van Landbouw en Middenstand over "nieuwe onthullingen rond een tweede besmettingsbron in de dioxinecrisis" (nr. 202)

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU-ID) : Een artikel in *NRC-Handelsblad* zorgde voor veel ergernis op het kabinet van de minister van Landbouw en bij premier Verhofstadt.

Een vertrouwelijke nota van een ambtenaar van het ministerie van Landbouw van 17 augustus zou melden dat vier testresultaten bij varkens wezen op een belangrijke PCB-besmetting terwijl de dioxinewaarden laag waren. De nota drong daarom aan op verder onderzoek. Dit werd besproken op de kabinetsraad van einde augustus. Het werd ook onderzocht door het gerecht.

Welk gevolg heeft de minister gegeven aan de vertrouwelijke nota van 17 augustus ? Welke gegevens uit deze nota werden besproken op het kernkabinet van 23 augustus ? Welke conclusies werden er toen getrokken ?

Werd er verder onderzoek bevolen na dit kernkabinet ? Wat zijn de resultaten van dit onderzoek ? Hebben we met een tweede besmettingsbron te maken ? Over welk bedrijf gaat het en welke maatregelen werden tegen dit bedrijf genomen ? Wat werd er door het gerecht onderzocht en wat waren de bevindingen ? Is het waar dat de nota reeds voor 23 augustus werd besproken ?

De regering keert steeds terug naar de overtuiging dat de besmettingsbron uitsluitend tot de firma Verkest kan teruggebracht worden. Op welke gegevens baseert de regering zich daarvoor ?

Minister **Jaak Gabriëls** (*in het Nederlands*) : Ik ben blij dat ik hier de exacte feiten eens kan toelichten : Het was nooit de bedoeling bepaalde zaken in de doofpot te stoppen. Openheid en volksgezondheid zijn voor mij belangrijke prioriteiten.

De nota is eind augustus op mijn kabinet gearriveerd. Er werd vervolgens een nota overgemaakt aan het kernkabinet. Vier varkens afkomstig van twee geblokkeerde bedrijven vertoonden hoge PCB-waarden, zonder dat er ook hoge dioxinewaarden werden gemeten. Deze bedrijven waren geblokkeerd omdat ze gelieerd waren aan het zwaar besmette veevoederbedrijf De Brabander.

Toen waren we alle bedrijven reeds systematisch aan het controleren.

In de bewuste nota stonden onvoldoende aanwijzingen dat er een tweede bron van dioxinebesmetting zou zijn. Zekerheidshalve werd door de veterinaire dienst bijkomend onderzoek verricht. Daaruit is gebleken dat alle betrokken varkens in verband stonden met veevoederbedrijf De Brabander.

De zaak zou kunnen verklaard worden door het specifieke metabolisme van varkens. Het verband tussen PCB's en dioxine zou bij varkens niet zo duidelijk zijn. Het parket verklaart dat er geen aanwijzingen zijn dat er een tweede contaminatie in het spel zou zijn. Deze week hebben de deskundigen van het parket deze stelling opnieuw bevestigd.

Europa heeft ons zeer strenge PCB-normen opgelegd. Mogelijke andere besmettingsbronnen zijn het gevolg van deze zeer hoge normen. De Europese normen werden door verschillende bedrijven overschreden, maar blijven onder de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Het ontstelt mij dat meerdere partijen dit bericht hebben aangegrepen om er munt uit te slaan.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU-ID) : Ik wens helemaal geen munt te slaan uit de situatie. Het verheugt me dat de minister ons eindelijk meer uitleg heeft gegeven.

Mijn vragen spruiten alleen voort uit een grote bezorgdheid. Ik begrijp niet waarom er vanuit regeringskringen zoveel heisa werd gemaakt rond dit persbericht. Indien de regering de openheid die ze predikt inderdaad zou hanteren, was zo een overdreven reactie niet nodig geweest.

Minister **Jaak Gabriëls** (*in het Nederlands*) : Als men een vraag stelt, ben ik meteen bereid daarop te antwoorden. Het initiatief moet echter genomen worden door het Parlement. Anderen hebben hierover veel heisa verkocht. Bepaalde berichten kunnen enorm veel economische schade aanrichten. Daarom ontstaat er terecht agitatie. Vorige maand zijn er 166 met de landbouw gelieerde bedrijven failliet gegaan. We proberen nu Europese steun te verkrijgen.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU-ID) : Niets heeft de minister tegengehouden om in augustus en september spontaan deze uitleg te geven. Geen enkele nota blijft vertrouwelijk, dat weet hij. Waarom mag zo'n nota niet worden besproken ?

Minister **Jaak Gabriëls** (*in het Nederlands*) : Mevrouw Brepoels zet de zaken op hun kop. Als onderzoek uitwijst dat er niets aan de hand is, dan moet ik hierover toch geen incident meer uitlokken.

Ik ben steeds bereid onmiddellijk op vragen te antwoorden.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 10.36 uur.*